

Nu ai vrea să trăiești fără Cărți!

Autor
Alex Woolf

Ilustrator
David Antram

Serie creată de
David Salariya

Traducere de
Irina Mihai

Cuprins

Introducere	9
Ești pregătit să scrii?	10
Ai putea să scrii scrijelind pe o tăbliță?	12
Ești gata să descoperi papirusul?	14
N-ar fi mai relaxant să citești un codex?	16
Ai putea fi un scrib dintr-un scriptoriu?	18
Ce impact a avut asupra lumii tipărirea cărților?	20
Te simți iluminat?	22
Ai deveni un pionier în publicarea cărților?	24
Cărțile sunt periculoase?	26
Ai supraviețui dacă ți-ai publica cărțile pe banii tăi?	28
Îți place World Wide Web-ul?	30
Viața este mai ușoară cu un e-book?	32
Glosar	34
Index	36

Introducere

Cum ai defini cartea? Conform dicționarului, cartea este o lucrare scrisă sau tipărită alcătuită din pagini lipite sau legate unele de celelalte și așezate într-o copertă. Este adevărat că așa arată cărțile moderne, dar ele au avut și alte forme. Ar fi mult mai corect să spunem că o carte este un obiect realizat cu scopul de a fi citit – cu plăcere – de cât mai mulți oameni și de a face cunoscute diferite informații, idei sau întâmplări.

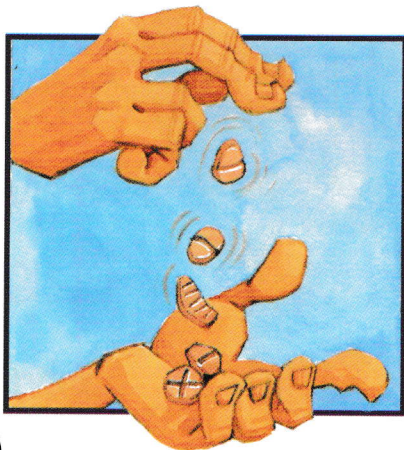
Cărțile există de mii de ani, deși la început au arătat puțin altfel decât acum. Și poate vor avea un aspect diferit și în viitor – ele prind forme noi, care ne surprind de fiecare dată. În această carte (din hârtie și cerneală), vei vedea cum au evoluat cărțile de la primele apariții – ca tăblițe de argilă – până la forma actuală – de *e-book*. De asemenea, vei afla cum acestea au influențat cultura și civilizația noastră și că nu am vrea să trăim fără ele.

Ești pregătit să scrii?

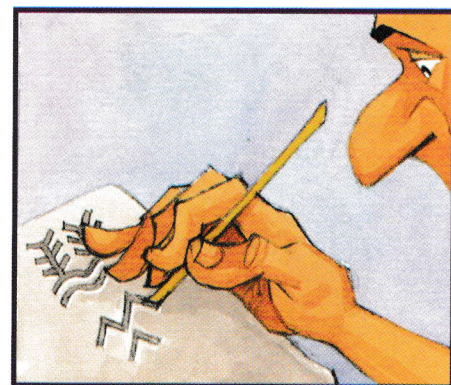
Imaginează-ți că trăiești într-o perioadă în care scrisul nu există. Singurul mijloc de comunicare este cel verbal, ceea ce înseamnă că poți face schimb de informații doar vorbind cu cei din imediata ta apropiere. Lumea aflată dincolo de satul tău este un mister. De asemenea, nu știi nimic despre trecut, în afară de poveștile transmise din generație în generație, pe care le-ai aflat de la părinții tăi – iar acele povești par să se schimbe cu fiecare repovestire.

Dar într-o bună zi călătorești în apropierea unui alt sat și descoperi un trunchi de copac pe care sunt scrijelite niște simboluri ciudate. Uitându-te mai de aproape, descoperi că acestea seamănă cu niște desene mici. Și atunci te gândești: dacă fiecare desen înseamnă ceva...?

NUMĂRÂND JETOANE. Prima formă de scriere nu a fost alcătuită din cuvinte, ci din numere. Aceasta a fost inventată de fermierii timpurii, care aveau nevoie de o modalitate de a nota diferite lucruri, precum: cât pământ și câte animale aveau.

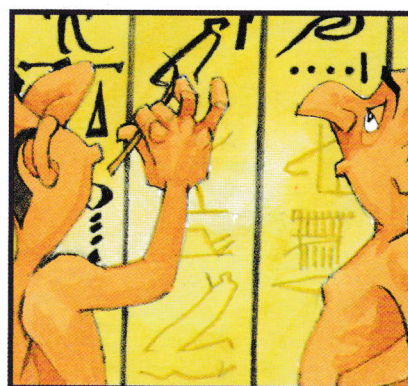
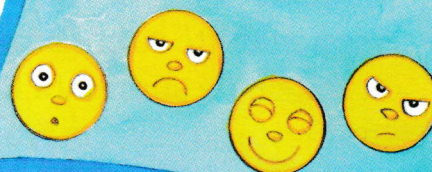
FĂCÂND DESENE. Acum 5 000 de ani, oamenii au început să folosească desenele, cunoscute și sub denumirea de glife, pentru a reprezenta diferite obiecte sau idei.

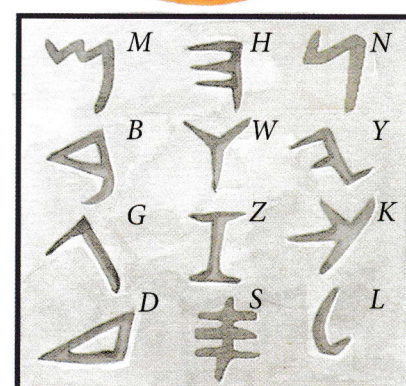
Și tu poți face!

Încă folosim desenele ca simboluri. Ce reprezintă aceste fețe? Încearcă să desenezi fețe care exprimă alte stări sufletești.

SCRIIND CUVINTE. Următoarea etapă a fost utilizarea simbolurilor, numite logograme, pentru a reprezenta cuvintele. Acestea au făcut legătura între limba scris și cel vorbit.

ALFABETE. Simbolurile au început să fie folosite pentru a reprezenta sunetele. Aceste simboluri sau litere au fost alăturate și astfel au format cuvinte. Un set de litere formează un alfabet.

*Alfabet fenician,
datează din cca 1050 î.H.*

Ai putea să scrii scrijelind pe o tăbliță?

Respect pentru oameni și cărți

Ești un scrib care trăiește în Mesopotamia, în jurul anului 2500 î.H. Fiind unul dintre primii oameni care scriu, ai nevoie de ceva pe care să scrii. Așa că folosești tăblițe (nu tablete!) – nu vorbim despre dispozitive electronice! Aceste tăblițe sunt făcute din argilă, iar tu scrijelești cuvintele pe suprafața lor cu un stil. Această formă de scriere se numește *cuneiformă*, adică „formă de cui”. Este ușor să scrijelești pe suprafața moale de argilă, dar când tăblițele sunt arse în cuptoare, însemnările devin permanente. Doar să nu faci vreo greșeală înainte să le arzi!

secolele X-XI d.H.

Cum îndrăznești!

secolul
V î.H.

PIETRE REZISTENTE.

Vikingii au săpat litere pe bucăți de piatră (în dreapta paginii). Lua foarte mult timp să scrii pe ele și efortul depus era mare, dar inscripțiile rezistau multe secole.

BULETINELE DE VOT DIN LUT. Când grecii antici votau să exileze pe cineva, ei scriau numele acelei persoane pe bucăți de oale de lut sparte, numite *ostraka* (stânga-sus). De acolo provine cuvântul *ostracizare*.

secolul
VIII î.H. și
mai târziu

TĂBLIȚELE DE CEARĂ. Grecii și romanii scriau, de asemenea, pe tăblițe de lemn acoperite cu un strat de ceară, folosind un instrument cu vârf numit stil – din latinescul *stylus* (stânga-jos).

FÂȘIILE DE LEMN. În China, cele mai folosite materiale pentru a scrie pe ele erau lemnul sau fâșiile de bambus, pe care pictau simboluri (dreapta).

cca 1250 î.H. – secolul IV d.H.

Tăbliță cu litere
cuneiforme din
Mesopotamia antică,
aproximativ 2500 î.H.

Și tu poți face!

Ca să faci o tăbliță de argilă, mai
întii trebuie să întinzi o bucatică
din acest material. Apoi taie
capătul unui bețișor de înghețată
pentru a forma o margine
dreaptă; astfel vei putea crea un
scris în „formă de cui”. Scrijelește
câteva simboluri cuneiforme pe
suprafața tăbliței.

Ar trebui să fie 79
de vaci și nu 78.
Refă-o!

Nu ar fi mai ușor
să mâncăm
o vacă?

N-ar fi mai relaxant să citești un codex?

Dacă ai fi un creștin din secolul al II-lea d.H., ai crede că sulurile de papirus sunt extraordinare, dar trebuie să admiți că sunt cam greu de manevrat. Unele dintre ele au mai mult de 9 metri lungime și poți pierde mult timp încercând să cauți în Scriptură informația de care ești interesat. Nu ar fi mult mai ușor să împătorești mormanele de foi în două și să le lipești laolaltă, pe o parte, astfel încât să creezi pagini individuale? Ai putea chiar să pui coperți peste pagini, pentru a le proteja. Codexul – căci așa este denumită invenția – este mult mai ușor de manevrat decât sulurile.

Nu va fi popular.

SIMPLU, DAR EXTRAORDINAR. Codexul era mult mai compact decât un sul și puteau fi folosite ambele fețe ale hârtiei. Puteai chiar să adaugi numere paginilor și să scrii un index.

